

ಬೂಕರ್ ಗೆದ್ದ ಜೋಮಾ

ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ಹಾಗೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದಕ್ಕೆ 50,000 ಪೌಂಡ್ (ಸುಮಾರು 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ) ಬಹುಮಾನಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಯಾವ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಿಗೆ ರೋಮಾಂಚನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ಈ ಸಲ ಇಂತಹ ಬಹುಮಾನದ ರೋಮಾಂಚಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಲೇಖಕಿ ಓಮನ್ ದೇಶದ ಜೋಮಾ ಅಲ್-ಹಥಿ. ಈಕೆ ಅರೆಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ 'ಸೆಯ್ಯದಾತ್ ಅಲ್-ಖಮರ್'. ಮರಿಲಿನ್ ಬೂಥ್ ಇದನ್ನು 'ಸೆಲೆಸ್ಟಿಯಲ್ ಬಾಡೀಸ್' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಮ್ಯಾನ್ ಬೂಕರ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ. 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಹುಮಾನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಜೋಮಾ ಮತ್ತು ಮರಿಲಿನ್ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಜೋಮಾಗೆ ನಂಬಲಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಕೊನೆಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇತರ ಐವರು ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದರು; ಐವರೂ ಮಹಿಳೆಯರೇ! ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಆಸ್ಲೀ ಎರ್ನಾಕ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿಯ ಮರಿಯನ್ ಪೋಶ್‌ಮನ್, ಕೊಲಂಬಿಯಾದ ಜುವಾನ್ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ವಾಸ್ಕೆಜ್, ಚಿಲಿಯ ಅಲಿಯಾ ಟಬುಕ್ವೊ ಜೆರಾನ್ ಮತ್ತು ಪೋಲಂಡ್‌ನ ಓಲ್ಗಾ ಟೊಕರ್‌ಯುಕ್. ಕೊನೆಯಾಕೆ ಓಲ್ಗಾ ತಾನು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ 'ಫೈಟ್'ಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷವಷ್ಟೇ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದರು. ಈ ಅತಿರಥರ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆಲ್ಲುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಜೋಮಾಗೆ ಇರದಿದ್ದುದು ಸಹಜವೇ. ಅದೂ

ಅಲ್ಲದೆ ಅರೆಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಜೋಮಾ ಇದೀಗ, ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಓದುಗರ ಗಮನವನ್ನು ಅರೆಬಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದತ್ತ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ 'ದಿ ಬೂಕರ್ ಪ್ರೆಸ್' ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬಹುಮಾನ. ಸರ್ ಮೈಕೆಲ್ ಮೋರಿಜ್-ಹ್ಯಾರಿಯೆಟ್ ಹೇಮ್ಲಾನ್ ದಂಪತಿಯ ದತ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ 'ಕ್ರಾಂಕ್‌ಸ್ವಾರ್ಟ್' 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಮ್ಯಾನ್ ಗ್ಲೂಪ್‌ನವರು ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಹಿಸಿರುವ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ಈ ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿದೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 'ಮ್ಯಾನ್ ಬೂಕರ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್, ಐರಿಶ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಲೇಖಕರ ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. 2016ರ ಬಳಿಕ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 2016ರಲ್ಲಿ ಕೊರಿಯಾ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖಕಿ ಹಾನ್ ಕಾಂಗ್‌ನ ಕೃತಿ 'ದಿ ವೆಜೆಟೇರಿಯನ್' (ಅನುವಾದ: ಡೆಬೊರಾಹ್ ಸ್ವಿತ್) ಮತ್ತು 2017ರಲ್ಲಿ ಡೆವಿಡ್ ಗ್ರಾಸ್‌ಮನ್‌ನ ಹಿಬ್ರೂ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿ 'ಎ ಹಾರ್ಸ್ ವಾಕ್ಸ್ ಇನ್ ಓ ಎ ಬಾರ್' (ಅನುವಾದ: ಜೆಸ್ಸಿಕಾ ಕೊಹೆನ್) ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದಿದೆ. 41ರ ಹರೆಯದ ಜೋಮಾ ಅಲ್-ಹಥಿ ಮಸ್ತಾನ್ ಸುಲ್ತಾನ್ ಖಬೂಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಕಲಾ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಎಡಿನ್‌ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕ್ರಾಸ್ಟಿಕಲ್ ಅರಬ್ ಲಿಟರೇಚರ್'ನಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಯನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಓಮನಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯೂ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯದ್ದು. ಈವರೆಗೆ ಜೋಮಾ ಮೂರು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಸಂಕಲನ, ಮೂರು ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಸೆಯ್ಯದಾತ್ ಅಲ್-ಖಮರ್' ಎರಡನೇ ಕಾದಂಬರಿ. ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ನಾರಿಂಜಾಹ್' 2016ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುವ 'ಸುಲ್ತಾನ್ ಕಬೂಸ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದು ಸುದ್ದಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

'ಸೆಲೆಸ್ಟಿಯಲ್ ಬಾಡೀಸ್'ನಲ್ಲಿ ಮಯ್ಯ, ಆಸ್ಮಾ ಮತ್ತು ಖ್ವಾಲಾ ಮೂವರು ಸಹೋದರಿಯರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಯ್ಯ ಭಗ್ನಪ್ರೇಮದ ನಂತರ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ, ಆಸ್ಮಾ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಖ್ವಾಲಾ, ಬಯಸಿ ಬಂದ ಹಲವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆನಡಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಕಾಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಲಯಬದ್ಧ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಹಳತು-ಹೊಸತನ್ನು ಬೆಸೆದ ಜಾಕೈಗಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಓಮನ್ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ದೇಶ. ಈಗ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ, ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೇ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದಾತ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಕ್ತವಲ್ಲದ ಸಮಾಜ. ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಚರ್ಚೆಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದ ಸಮಾಜವೊಂದು 80ರ ದಶಕದ ಬಳಿಕ ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾದ ಬಗ್ಗೆ; ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನೂ ತೈಲದ ಹಣ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. 1970ರವರೆಗೆ ಒಮಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈಗಲೂ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆಂತೆ. ಜೋಮಾರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ನಾರಿಂಜಾಹ್'ನಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಭೂತ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬಹುಮಾನವೊಂದು ಲೇಖಕಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

■ ಹನಿ